

۱۰-۲- اورلود

که در نتیجه کمپرسور خاموش می‌شود و تا زمانی که هیتر و تیغه‌های بی‌متالی سرد نشود مجدداً وصل نمی‌گردد (در درجه حرارت 10.5°C قطع و در درجه حرارت 61°C وصل می‌شود). برای این که اورلود بتواند درجه حرارت بدنی کمپرسور را کنترل نماید بایستی صفحه‌ی صاف اورلود کاملاً به بدنی کمپرسور چسبیده باشد. شکل ۲-۲۹ طریقه‌ی نصب و اتصال سیم‌های آن به کمپرسور و ستون دوم جدول ۲-۵ مشخصات انواع اورلودهای مورد استفاده در یخچال، یخچال‌فریزر و آب‌سردکن را نشان می‌دهد. در این جدول مشخصات رله‌ی استارت و هات‌پلات (رله و اورلود) نیز نشان داده شده است. در شکل ۲-۳۶ نمای ظاهری اورلود را مشاهده می‌کنید.

اورلود یک وسیله‌ی حفاظتی است و هنگامی که جریانی بیش‌تر از جریان مجاز کمپرسور از آن عبور کند و یا در اثر اختلال پیش‌آمده، کمپرسور بیش از اندازه گرم شود جریان برق را، قبل از این که به سیم‌پیچ کمپرسور صدمه‌ای برسد، قطع می‌کند؛ بدین علت اورلود در مدار با سیم‌پیچ کار کمپرسور به طور سری قرار می‌گیرد. یک سر اورلود به ترتیب مشترک (C) سیم‌پیچ کمپرسور و سردیگرش به جریان برق متصل می‌شود. اورلود از یک گرم کن (هیتر) و یک تیغه‌ی بی‌متالی تشکیل شده است که به طور سری به هم‌دیگر متصل شده‌اند. با عبور جریان اضافی از اورلود گرمکن آن گرمای زیادی تولید می‌کند که این گرمای باعث قطع شدن تیغه‌ی بی‌متالی می‌شود.

جدول ۲-۵- مشخصات انواع کمپرسورها، رله‌ها و اورلودهای مورد استفاده در یخچال، یخچال‌فریزر و آب سرد کن

ردیف	کمپرسور مدل نیکی	کمپرسور مدل ناسیونال	کمپرسور مدل دانفوس	قدرت کمپرسور (HP)	شدت جریان (آمپر)	مدل رله‌ی استارت	مدل اورلود	مدل هات‌پلات ^۱
۱	M3.5	80W	K3.5	۱/۱۱	۰/۹	9660AO492 MTRP000301	MRP419 HX3131 T001612	M2010J
۲	M4	100W	K4.5 (2600)	۱/۸	۱	9660A040104	MRP410 HX3131	M2030J
۳	M5	125W	K5.5 (2800)	۱/۶	۱/۱	9660A040 115 MTRP3201	MSP382 HSH3131 T43CC12	M2040J
۴	M7	140W	K7.5 (2754)	۱/۵	۱/۳	3702 121-118 119	34	M7115-170w
۵	M9 یا A9HK	175W	K8.5 (2854)	۱/۴	۱/۵	9660A041 127	MRR59 AA1X3131 T150-1745	A2270J

۱- هات‌پلات: رله و اورلودهایی که سر هم در یک جعبه‌ی چهارگوش قرار دارند را هات‌پلات گویند.

شکل ۲-۳۶ نمای اورلود

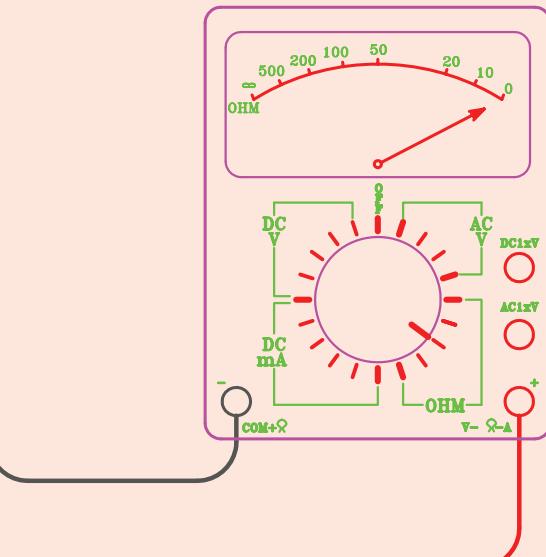
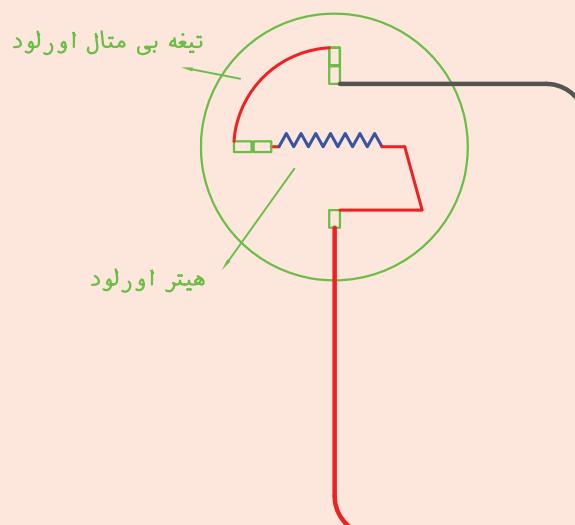
۱-۱۰-۲-دستور کار شماره ۷: آزمایش اورلود

اورلود وجود دارد (شکل ۲-۳۷).
۳- در حالتی که دو سر سیم‌های اهم‌متر به ترمینال‌های اورلود متصل است بدنهٔ اورلود را به وسیلهٔ یک سطح گرم‌کننده (هویهٔ چکشی و یا اطو) حرارت دهید، کنتاکت‌های اورلود باید قطع شده و عقریهٔ اهم بر روی عدد بی‌نهایت برگردد. درجه حرارت قطع و وصل اورلود را با ترمومتری دقیق مانند ترمومتر دیجیتال اندازه‌گیری و تعیین کنید. گزارش کار را در دفتر مخصوص بنویسید.

ابزار و وسایل مورد نیاز: مولتی‌متر، اورلود، ترمومتر،

وسیلهٔ گرم‌کننده (هویهٔ چکشی یا اطو)
مراحل انجام کار

- ۱- سلکتور مولتی‌متر را روی اهم قرار دهید.
- ۲- دو سر سیم‌های رابط اهم‌متر را به ترمینال‌های خروجی اورلود وصل کنید. در صورتی که عقریهٔ اهم‌متر منحرف (درجه حرارت معمولی محیط) گردید احتمال سالم بودن

شکل ۲-۳۷- در صورتی که عقریه منحرف شود، احتمال سالم بودن اورلود وجود دارد.

۱۱-۲- خازن

ب) خازن راه انداز (خازن خشک): این خازن به طور لحظه‌ای و در هنگام راه اندازی موتورها با سیم پیچ کمکی به طور سری در مدار قرار می‌گیرد و سپس توسط رله‌ی ولتاژ و یا رله‌ی جریان از مدار خارج می‌شود.

معمولًاً برای تخلیه‌ی بار الکتریکی خازن‌های خشک شارژ شده یک مقاومت الکتریکی (از نوع کربنی) را به طور موازی با خازن لحیم می‌کنند. در صورت نداشتن مقاومت برای تخلیه‌ی بار الکتریکی می‌توان به وسیله‌ی یک تکه سیم خازن را اتصال کوتاه داد (برق خازن بایستی قطع باشد). در شکل ۲-۳۸ چند نمونه از خازن نشان داده شده است.

خازن وسیله‌ای است که به منظور ایجاد گشتاور قوی راه اندازی و حرکتی در موتورهای تک فاز به کار می‌رود. ظرفیت هر خازن بر حسب میکروفاراد (μF) بر روی بدنه‌ی آن نوشته شده است. خازن‌ها به طور سری با سیم پیچ کمکی (راه انداز) در مدار قرار می‌گیرند و بر دو نوع اند.

الف) خازن کار (خازن روغنی): این خازن به طور دائم با سیم پیچ راه انداز به صورت سری در مدار قرار می‌گیرد. ظرفیت خازن کار نسبت به خازن راه انداز کمتر است. ظرفیت این خازن‌ها معمولًاً تا 40° میکروفاراد می‌باشد.

شکل ۲-۳۸- خازن کار و خازن استارت

مراحل انجام کار

الف) آزمایش سالم بودن خازن

- ۱- سلکتور مولتی‌متر را در حالت اهم قرار دهید (از رنج $K \times 10^3 \Omega$ و یا بیشتر استفاده کنید).
- ۲- خازن را به وسیله‌ی یک تکه سیم تخلیه کنید

۱-۱۱-۲- دستور کار شماره‌ی ۸: آزمایش سالم

بودن خازن

ابزار و وسایل مورد نیاز: مولتی‌متر، ولت‌متر تابلویی، آمپر‌متر تابلویی، سر پیچ لامپ، دوشاخه‌ی برق، مقداری سیم، فاز‌متر، پیچ‌گوشتی، سیم لخت کن، سیم‌چین و خازن.

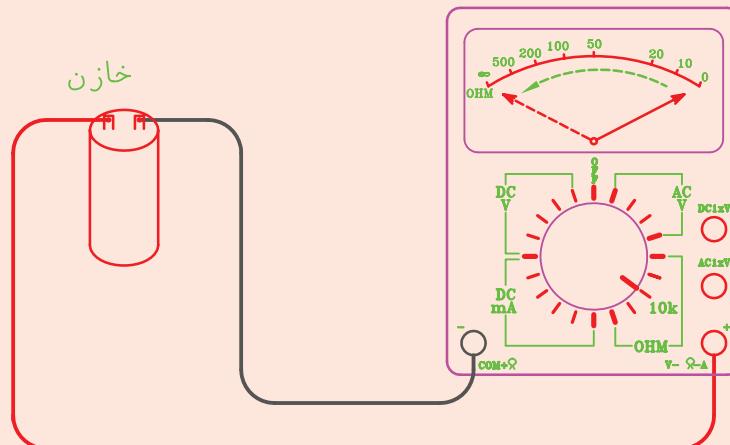
انحراف عقربه‌ی اهم متر قطع نشده خازن دارای اتصال کوتاه است

و اگر عقربه‌ی اصلًا منحرف نشده خازن دارای قطعی است که در هر دو حالت غیرقابل استفاده و خراب است. اگر بدنده‌ی خازن دارای سوراخ و یا شکستگی باشد نیز خازن خراب است.

(در صورت شارژ بودن).

۳- سیم‌های رابط اهم متر را به دو سر خازن وصل کنید.

در صورت سالم بودن خازن عقربه‌ی اهم متر برای یک لحظه منحرف شده و باز دیگر به حالت اول خود برمی‌گردد (شکل ۲-۳۹). اگر

شکل ۲-۳۹- در صورت سالم بودن خازن، عقربه‌ی اهم متر یک لحظه منحرف شده و سپس به حالت اول بر می‌گردد.

آمپر متر خیلی کم باشد می‌توانید چند لامپ دیگر را با لامپ قبلی موازی بیندید تا جریان مدار به اندازه‌ی قابل خواندن با آمپر متر برسد) و ولت متر را یادداشت کنید و با استفاده از فرمول $C = \frac{A}{V} \times 3200$ (آمپر و V ولت) ظرفیت تقریبی خازن بر حسب میکروفاراد را محاسبه نمایید.

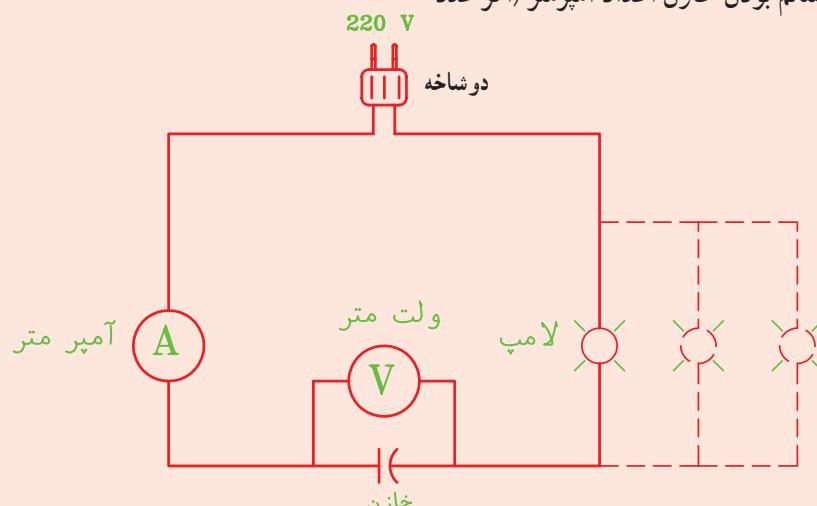
ب) آزمایش سالم بودن و تعیین ظرفیت خازن

۱- مداری طبق شکل ۲-۴۰ آماده کنید.

۲- دوشاخه را به برق 220° ولت وصل کنید. در صورت

سالم بودن خازن لامپ با نوری ضعیف تراز حالت طبیعی روشن می‌شود. اما اگر نور لامپ طبیعی باشد و یا اصلًا روشن نشود خازن خراب است.

۳- در صورت سالم بودن خازن اعداد آمپر متر (اگر عدد

شکل ۲-۴۰- مدار آزمایش سالم بودن و تعیین ظرفیت خازن

۱۲-۲- تایمر دیفراست

آن برق مدار تبرید تأمین می‌گردد.

۳- کنتاکت در حالت عادی باز (N.O)^۱، که از طریق آن برق مدار هیتر دیفراست تأمین می‌شود.

توجه: نوعی از تایمر که در یخچال فریزرها مورد استفاده قرار می‌گیرد غیرقابل تنظیم است و از سوی کارخانه‌ی سازنده به طور اتوماتیک بعد از هر چند ساعت کار مفید (معمولًاً ۸ ساعت) سیستم دیفراست را وصل می‌کند و پس از اتمام عمل دیفراست مجددًاً سیستم تبرید را راهاندازی می‌کنند. در این نمونه تایمرها یکی از سیم‌های برق موتور از داخل تایمر به اتصال مشترک کلید تایمر متصل شده است در نتیجه دارای چهار کنتاکت اتصال می‌باشد.

در شکل ۲-۴۱ یک تایمر یخچال فریزر شان داده شده است.

در شکل ۲-۴۲ تصویرهایی از تایمر دیفراست‌های غیرقابل تنظیم که در دیفراست یخچال فریزرها کاربرد دارد را مشاهده می‌کنید.

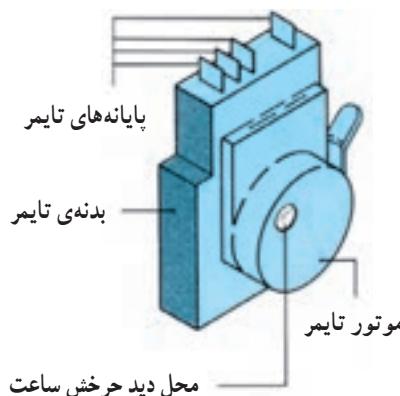
به منظور جلوگیری از کاهش قدرت برودتی اوپراتور بایستی بر فک‌های تشکیل شده بر روی اوپراتور ذوب شود. عمل آب کردن بر فک را دیفراست می‌گویند. زمان و مدت دیفراست به طور خودکار به وسیله‌ی تایمر (ساعت) دیفراست تنظیم می‌شود. هر تایمر دیفراست از دو قسمت تشکیل شده است: موتور و کلید.

(الف) موتور تایمر با برق تک فاز ۱۱۰ و یا ۲۲۰ ولتی (و یا هر ولتاژی که بر روی آن قید شده) کار می‌کند. بر روی محور (روتور) این موتور چرخ دندنه‌های وجود دارد که با تنظیم آن‌ها زمان و مدت زمان دیفراست کنترل می‌شود.

(ب) کلید تایمر از نوع کلید تبدیل است و از سه کنتاکت اتصال تشکیل شده است. این سه کنتاکت عبارت‌اند از:

۱- کنتاکت مشترک (C) که برق ورودی به آن متصل می‌شود.

۲- کنتاکت در حالت عادی بسته (N.C)^۱، که از طریق

شکل ۲-۴۱- تایمر دیفراست

(ب)

(الف)

شکل ۲-۴۲- چند نوع تایمر دیفراست

(در این مدار ۳) کلید و سیم دیگر رابط را به اتصال معمولاً بسته N.C (در این مدار ۴) وصل کنید.

در صورت سالم بودن کلید تایмер عقربه‌ی اهم‌متر منحرف می‌شود (شکل ۲-۴۳- ب).

۴- یکی از سیم‌های رابط اهم‌متر را به اتصال مشترک C (در این مدار ۳) و سیم رابط دیگر را به اتصال معمولاً باز (N.O) (در این مدار ۲) وصل کنید. در صورت سالم بودن کلید تایмер عقربه‌ی اهم‌متر منحرف نمی‌گردد (شکل ۲-۴۳- ج).

۵- با دست چرخ دنده‌ی تنظیم زمان دیفراست را در جهت مشخص شده بر روی آن بچرخانید تا زمان دیفراست فرا برسد. در این حالت باید عقربه‌ی اهم‌متر برای پیچ (N.O) منحرف گردد ولی برای پیچ (N.C) منحرف نگردد.

۱-۱۲-۲- دستور کار شماره‌ی ۹: آزمایش سالم

بودن تایمر دیفراست

ابزار و وسایل مورد نیاز: مولتی‌متر، تایمر دیفراست.

مراحل انجام کار

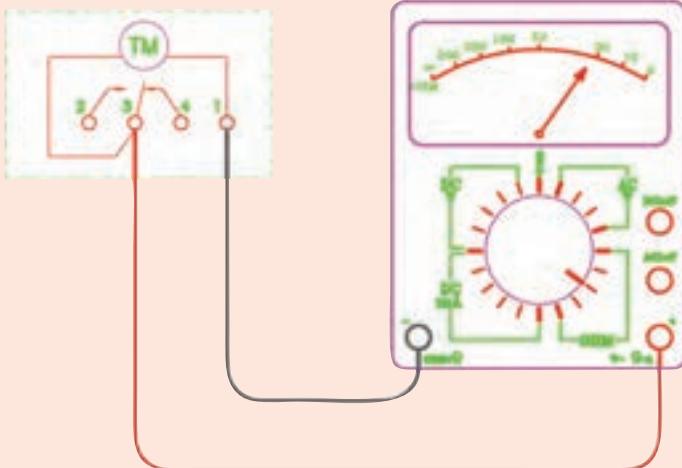
۱- سلکتور مولتی‌متر را در حالت اهم‌متر قرار دهید.

۲- سیم‌های رابط اهم‌متر را به دو اتصال مربوط به سیم‌پیچ موتور تایmer (اتصال‌های ۱ و ۳) وصل کنید. در صورت سالم بودن و نداشتن قطعی عقربه‌ی اهم‌متر منحرف می‌شود (شکل ۲-۴۳- الف).

توجه: اتصالات مربوط به سیم‌پیچ موتور تایmer معمولاً با حروف b و a₁ و A₂ بر روی آن نوشته شده است.

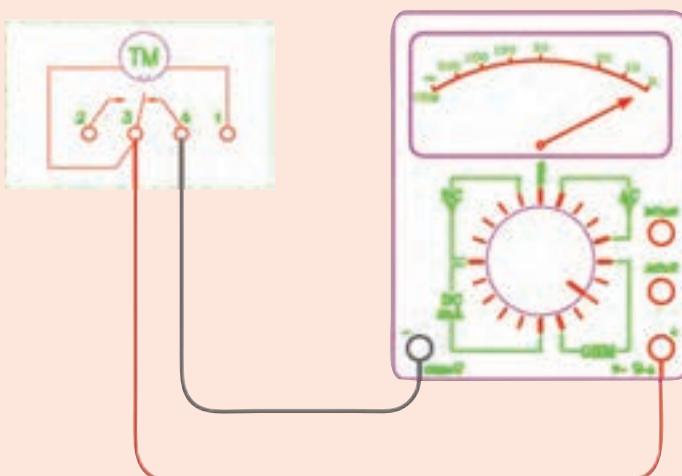
۳- یکی از سیم‌های رابط اهم‌متر را به اتصال مشترک C

تایمر دیفراست

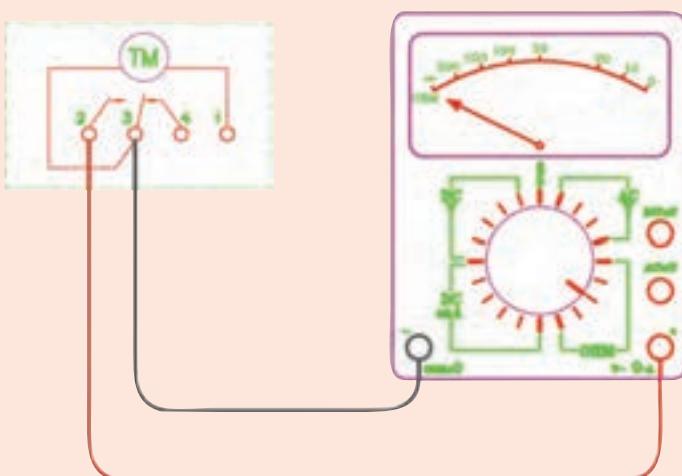

- محل اتصال به نول
- محل اتصال به گرم کن دیفراست
- محل اتصال به فاز
- محل اتصال به کمپرسور
- موتور تایمر دیفراست

الف) در صورت سالم بودن موتور تایمر عقربه اهمتر منحرف می شود.

ب) در صورت سالم بودن کلید تایمر عقربه صفر را نشان می دهد.

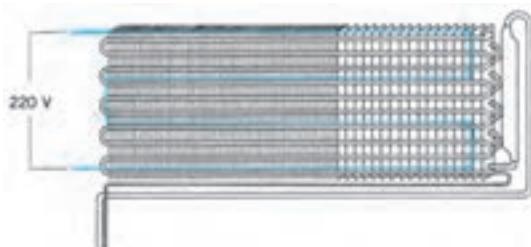

ج) در صورت سالم بودن کلید تایمر عقربه منحرف نخواهد شد.

شکل ۴۳-۲- آزمایش سالم بودن تایمر دیفراست

۱۳-۲- هیتر دیفراست

مخصوص وجود دارد) و با ولتاژ 110° - 220° و 380° ولتی کار می‌کنند.

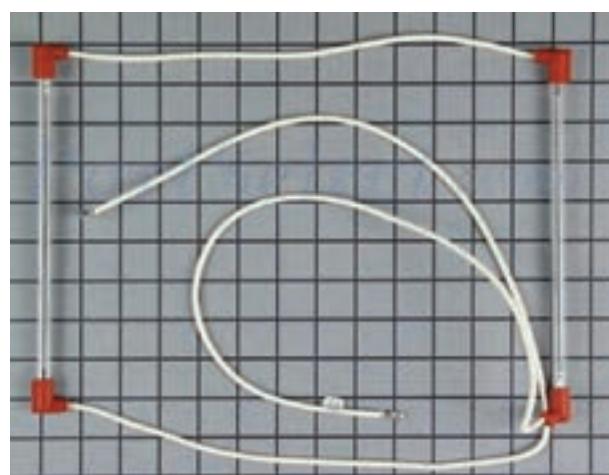

شکل ۱۴-۲- محل قرارگیری هیتر دیفراست بر روی کویل‌های اوایپراتور

در شکل ۱۵-۲ چند مدل هیتر دیفراست نشان داده شده است.

(ب)

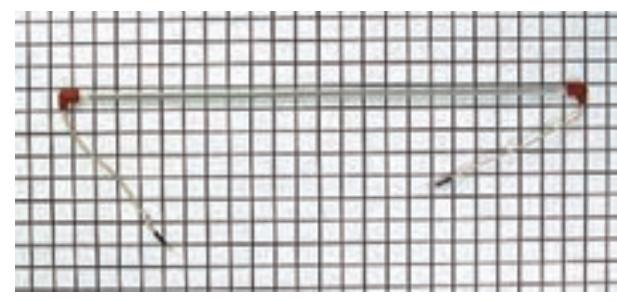
(د)

یکی از متداول ترین روش‌های ذوب کردن برفک اوایپراتور استفاده از گرمکن الکتریکی (هیتر برقی) است. هیتر دیفراست بر روی اوایپراتور نصب می‌گردد و به وسیله‌ی ساعت دیفراست، ترموموستات و یا به طور دستی در زمان‌های لازم به طور خودکار روشن می‌شود و عمل دیفراست را انجام می‌دهد. شکل ۱۵-۴ طریقه و محل قرارگرفتن هیتر دیفراست بر روی کویل‌های اوایپراتور را نشان می‌دهد.

هیترهای دیفراست را درون لوله‌های آلومینیومی، مسی و یا شیشه‌ای قرار می‌دهند (بین لوله و سیم هیتر عایق

(الف)

(ج)

شکل ۱۵-۲- انواع هیتر الکتریکی دیفراست

رابط را به ترتیب به دو سر سیم‌های خروجی هیتر دیفراست متصل کنید. در صورت نداشتن اتصال بدنه عقربه‌ی اهم متر منحرف نمی‌شود. این آزمایش برای هیترهایی است که بدنه‌ی آن‌ها فلزی باشد (شکل ۲-۴۶-الف).

۳- سیم‌های رابط اهم متر را به دو سر سیم‌های هیتر دیفراست متصل کنید. در صورت سالم بودن هیتر و نداشتن قطعی عقربه‌ی اهم متر منحرف می‌گردد و مقاومتی را نشان می‌دهد. (شکل ۲-۴۶-ب)

۱۳-۲- دستور کار شماره‌ی ۱۰: آزمایش سالم

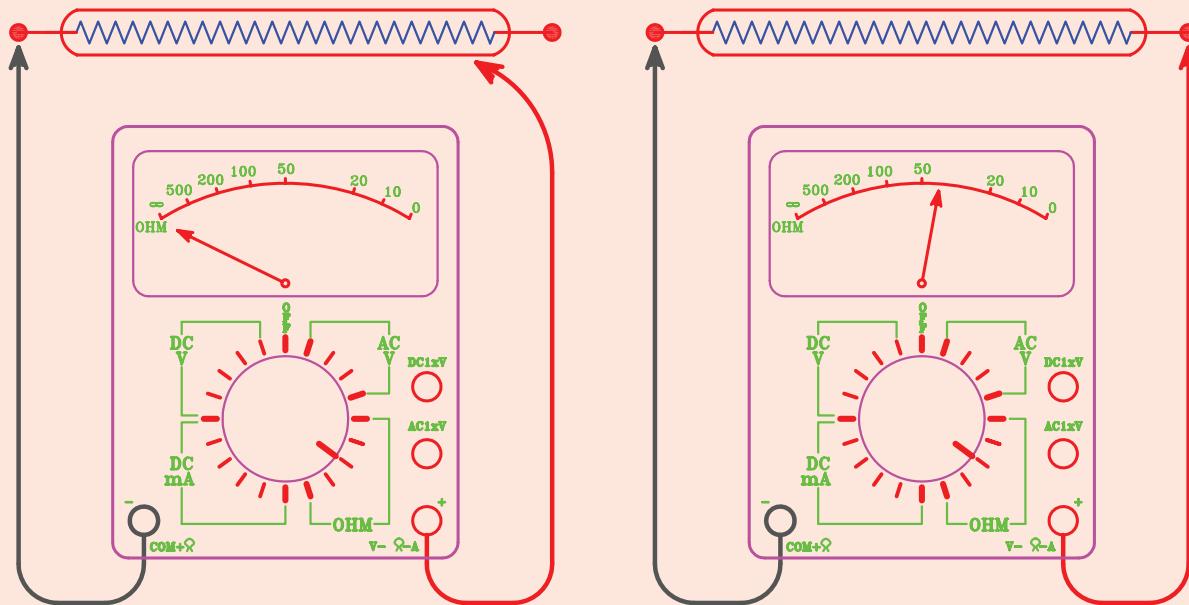
بودن هیتر دیفراست

ابزار و وسایل مورد نیاز: مولتی‌متر، سیم لخت کن و اوپرатор با هیتر دیفراست.

مراحل انجام کار

۱- سلکتور مولتی‌متر را روی رنج $K \times 10^0 R$ اهم قرار دهید.

۲- یکی از سیم‌های رابط اهم متر را به بدنه و سیم دیگر

ب) در صورت سالم بودن اهم متر منحرف نمی‌شود.

الف) در صورت سالم بودن اهم متر مقاومتی را نشان می‌دهد.

شکل ۲-۴۶- آزمایش سالم بودن هیتر دیفراست

وصل پایین صفر درجه‌ی سانتی‌گراد است (قطع بین ۷ الی $32^\circ C$)

و وصل $7^\circ C$ - به پایین).

ترمودیسک‌ها در موارد زیر عمل می‌کنند:

(الف) اگر عمل دیفراست قبل از زمان پیش‌بینی شده به اتمام برسد.

(ب) اگر هیتر دیفراست به دلیل خراب بودن تایمر دیفراست دائمًا در مدار روشن بماند.

۱۴-۲- ترمودیسک

ترمودیسک وسیله‌ای است حفاظتی (ترموستات حد) که اوپرатор و محیط آن را در برابر گرمای بیش از حد ناشی از هیتر دیفراست محافظت می‌نماید. ترمودیسک‌ها را به طور سری با هیتر دیفراست در مدار قرار می‌دهند. درجه حرارت قطع و وصل ترمودیسک بر روی بدنه‌ی آن نوشته شده است. درجه حرارت قطع بالای صفر درجه‌ی سانتی‌گراد و درجه حرارت

دیفراست آغاز گردد.
شکل ۲-۴۷ نمونه هایی از ترمودیسک را نشان می دهد.

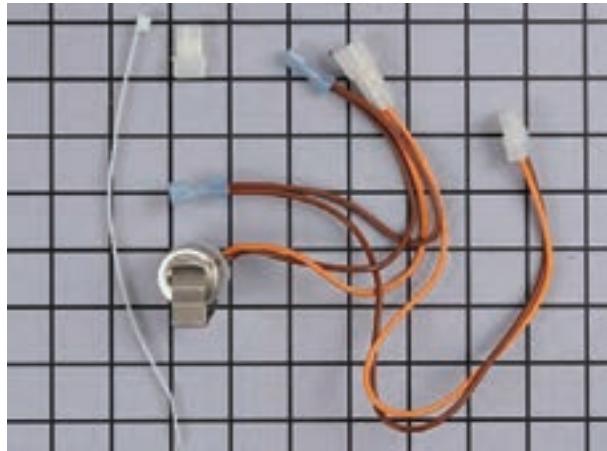
ج) در صورتی که دستگاه برای مدت طولانی خاموش باشد (مثلاً به علت قطع برق) و برفک ها به طور طبیعی ذوب شده باشند و پس از مدت زمان کوتاهی از روشن شدن دستگاه عمل

(ب)

(الف)

(ج)

شکل ۲-۴۷ چند نوع ترمودیسک (ترموستات دیفراست)

۱-۱۴-۲- دستور کار شماره ۱۱: آزمایش سالمنحرف نشود (شکل ۴۸-۲-الف).

۱-۱۴-۲- دستور کار شماره ۱۱: آزمایش سالمنحرف نشود (شکل ۴۸-۲-الف).

بودن ترمودیسک

۳- صفحه ترمودیسک را به اوپرатор یک یخچال در

حال کار بچسبانید و سیم های ترمودیسک را از یخچال بیرون بیاورید (مقداری سیم افشار به آنها اضافه کنید تا طول آنها زیاد شود).

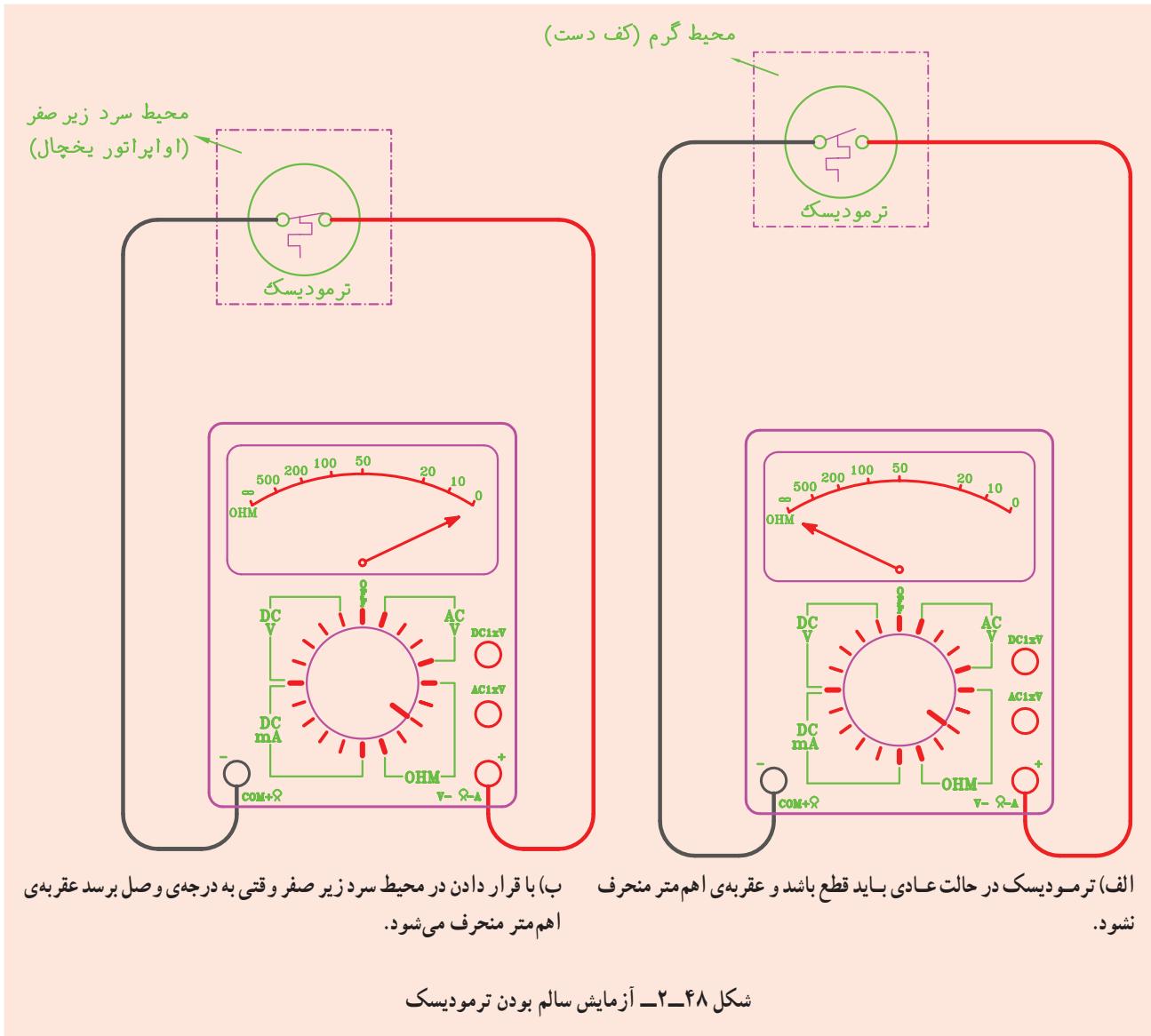
۴- مدتی صبر کنید تا درجه حرارت وصل ترمودیسک فرا برسد، آن وقت ملاحظه خواهید کرد که عقرهای اهم متر منحرف می شود (شکل ۴۸-۲-ب).

ابزار و وسایل مورد نیاز: اهم متر، مقداری سیم افشار، سیم لخت کن، سیم چین، چسب برق، ترمودیسک

مراحل انجام کار

۱- سلکتور مولتی متر را در حالت اهم قرار دهید.

۲- سیم های رابط اهم متر را به سیم های خروجی ترمودیسک اتصال دهید. در این حالت بایستی عقرهای اهم متر

آببندی کردن آنها از واشرهای لاستیک مصنوعی استفاده می‌کنند و با دست می‌توان آنها را کاملاً سفت و آببندی کرد. شکل ۲-۴۹ دو تصویر یک مانیفولد سرویس کامل و شکل ۲-۵۰ تصویر نمای خطی یک مانیفولد را نشان می‌دهد. شیر دستی، شیلنگ و فشار نمای سمت چپ که به رنگ آبی می‌باشد قسمت فشار کم مانیفولد را تشکیل می‌دهند و به قسمت فشار کم سیکل تبرید متصل می‌شوند و شیر دستی، شیلنگ و فشار نمای سمت راست که به رنگ قرمز می‌باشد قسمت فشار زیاد مانیفولد را تشکیل می‌دهند و به قسمت فشار زیاد سیکل

۱۵-۲- مانیفولد سرویس (شیر چند راهه)
برای انجام عملیاتی نظیر هوایگیری (پرچ کردن)، سنجش فشارهای سیستم، تخلیه و شارژ سیستم از ماده‌ی مبرد، شارژ روغن به سیستم و بالاخره تحت فشار قرار دادن سیستم با گاز ازت، از شیر چند راهه یا مانیفولد استفاده می‌شود. یک مانیفولد کامل، مجهز به فشارنمای فشار زیاد، فشارنمای فشار کم (فشارنمای مرکب)، دو شیر دستی مربوط به فشار بالا و پایین و سه عدد شیلنگ فشار قوی مهره‌ای $\frac{1}{4}$ اینچی است که برای

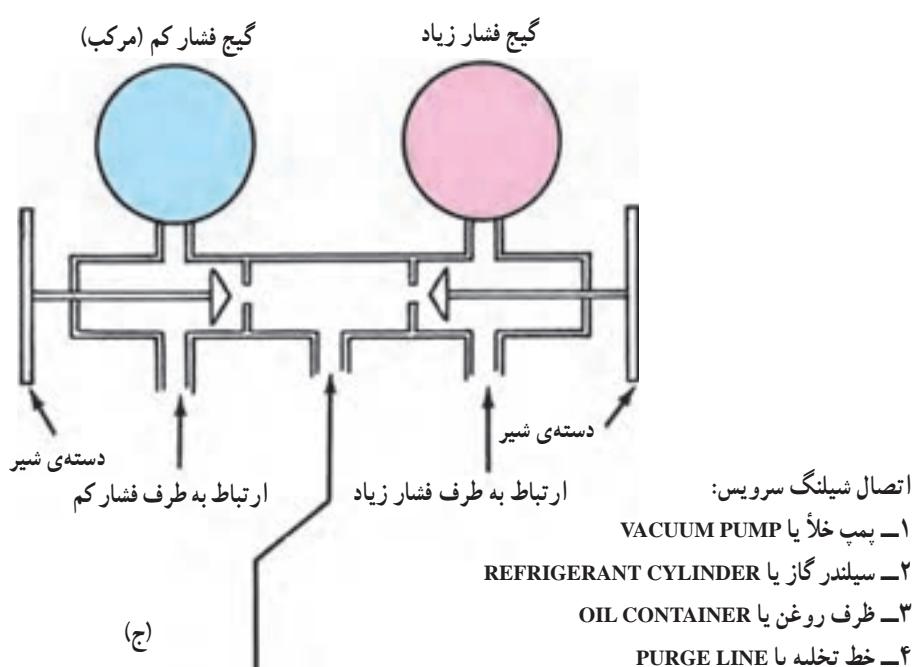
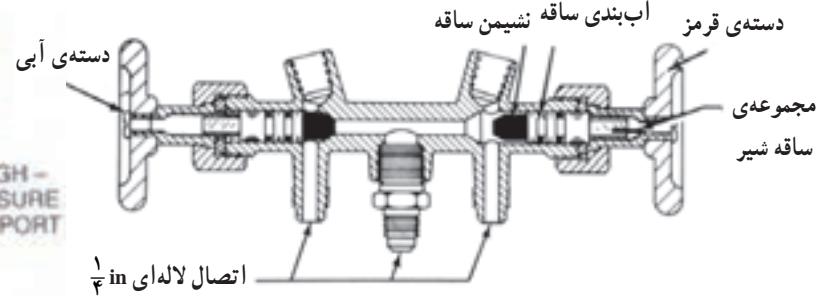
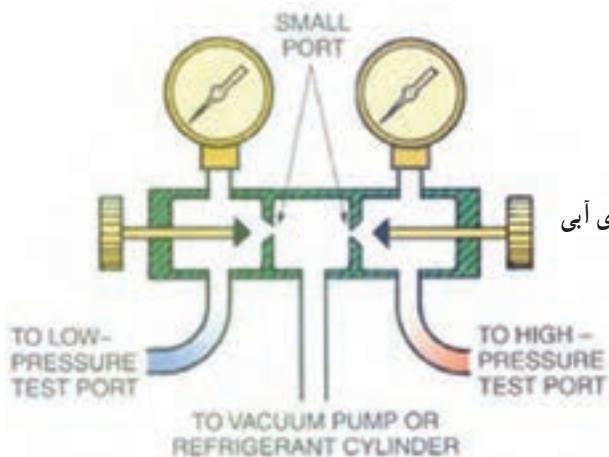

(ب)

(الف)

شکل ۲-۴۹ - تصاویری از مانیفولد سرویس

شکل ۲-۵۰ - تصویرهایی از نمای خطی مانیفولد سرویس

این شیلنگ‌ها در طول‌های 90 cm ($36'$)، 120 cm ($48'$)، 150 cm ($60'$) و 180 cm ($72'$) موجود می‌باشند. در شکل ۲-۵۱ نمونه‌ای از این شیلنگ‌ها را مشاهده می‌کنید.

شکل ۲-۵۱—شیلنگ‌های مانیفولد شارژ

برای کنترل جریان ماده‌ی مبرد عبوری از مانیفولد سرویس بر روی بعضی از آن‌ها شیشه‌ی رویت مایع مبرد (سایت گلاس) وجود دارد.

بر روی صفحه‌ی مدرج فشار سنج‌های مانیفولد سرویس برای هر ماده‌ی مبرد (معمولًاً $R-12$ ، $R-22$ ، $R-502$ ، $R-134a$ ، $R-404$) درجه‌بندی دما نیز درج شده است که با توجه به نوع ماده‌ی مبرد درون سیستم و فشار نشان داده شده، درجه حرارت مبرد را می‌توان قرائت کرد (شکل ۲-۵۲).

تبزید متصل می‌شوند. شیلنگ وسطی (زرد رنگ) به خط شارژ (کپسول ماده مبرد، پمپ و کیوم، ظرف روغن) متصل می‌گردد. وقتی شیرهای دستی (آبی و قرمز) بسته باشند (در موقعیت شیمنگاه جلو) مسیر شیلنگ‌های کناری با شیلنگ وسط (زرد) بسته می‌شود و وقتی شیرهای دستی باز باشند (در موقعیت شیمنگاه عقب) مسیر شیلنگ‌های کناری با شیلنگ وسط باز می‌گردد. مسیر گیج آبی (فسار نمای آبی) با شیلنگ آبی و گیج قرمز (فسار نمای قرمز) با شیلنگ قرمز در هر دو موقعیت شیر دستی (باز و بسته) باز می‌باشد. بعضی از مانیفولد‌های سرویس به جای استفاده از شیلنگ‌های رنگی فقط از یک رنگ که معمولاً سیاه است استفاده می‌کنند. بر روی شیلنگ‌های مانیفولد فشار نهایی کار (فسار مجاز) بر حسب psi نوشته شده است و نبایستی از آن‌ها برای فشارهای پیش‌تر از آن چه قید شده است، استفاده نمود. شیلنگ وسط بعضی از مانیفولد‌های سرویس به رنگ سفید یا مشکی نیز می‌باشد.

فسار کار شیلنگ‌های مانیفولد سرویس در حدود 50°psi و فشار تست آن‌ها در کارخانه در حدود 2000°psi می‌باشد.

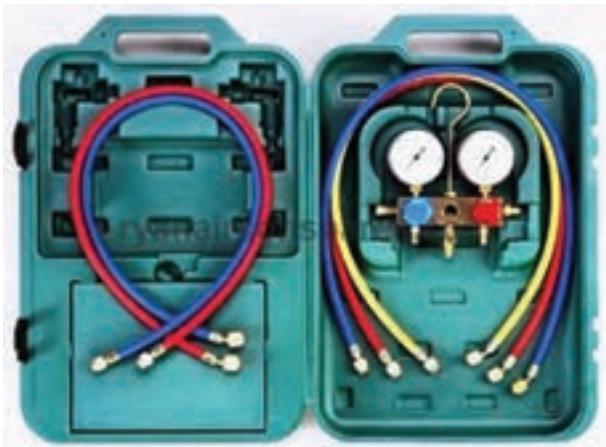
شکل ۲-۵۲—صفحه‌ی مدرج فشار سنج مانیفولد

می باشد نشان می دهد. درجه بندی فشار مثبت این نوع فشارسنج از صفر تا 250 psig و درجه بندی فشار خلا از $0\text{ to }30\text{ inHg}$ (تا 76 cmHg) می باشد. شکل ۲-۵۴ یک فشارسنج مرکب را نشان می دهد.

شکل ۲-۵۴ – فشار سنج مرکب مانیفولد

در شکل ۲-۵۵ چند نمونه‌ی دیگر از مانیفولدهای سرویس نشان داده شده است. مطالب انگلیسی روی شکل را ترجمه کنید.

(ب)

فشارسنج ساده: فشارسنج فشار بالا مانیفولد سرویس از نوع ساده می باشد که فقط فشارهای مثبت (بالاتر از فشار اتمسفر) را نشان می دهد. این فشارسنج از صفر تا 500 psig (یا بر حسب واحدهای bar یا kPa) درجه بندی شده است. شکل ۲-۵۳ یک فشار سنج ساده را نشان می دهد.

فشارسنج مرکب: فشارسنج فشار پایین مانیفولد سرویس از نوع مرکب می باشد که علاوه بر نشان دادن فشارهای مثبت، فشارهای زیر صفر (کمتر از فشار اتمسفر) را که مربوط به خلا

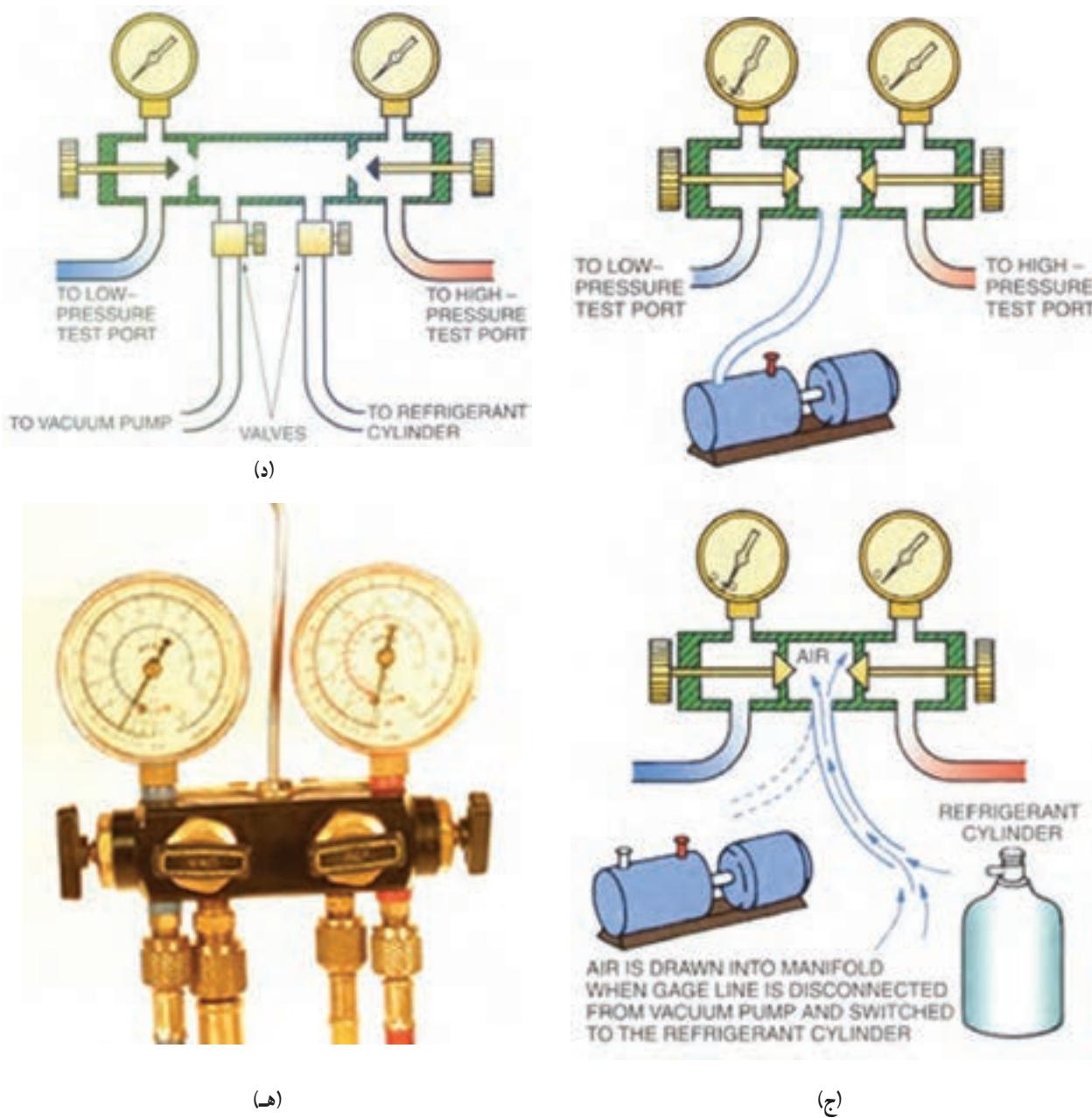

شکل ۲-۵۳ – فشار سنج فشار بالای (садه) مانیفولد

(الف)

شکل ۲-۵۵ – چند نوع مانیفولد شارژ

ادامهی شکل ۲-۵۵- چند نوع مانیفولد شارژ

آن که به علت چندین سال کار مداوم قسمتی از لوله های آن فرسوده شده و سوراخ گردد. برای تعیین محل نشت یا عدم نشت اواپراتور بایستی آن را با گاز ازت تحت فشار قرار داد و تمام قسمت هایش را با محلول کف صابون آزمایش کرد. در شکل ۲-۵۶ نمونه هایی از اواپراتور را مشاهده می کنید.

۲-۱۶- آزمایش عدم نشت اواپراتور
اوپراتور (تبخیر کننده) یکی از اجزای اصلی سیکل تبرید می باشد که در آن مایع مبرد تبخیر می شود و در نتیجه محیط اطراف اوپراتور سرد می گردد. اوپراتور ممکن است در اثر ضربه دیدن یا تماس اشیای نوک تیز با آن در موقعی جدا نمودن ظروف یخ از کف اوپراتور، سوراخ شود و یا

شکل ۲-۵۶- اواپراتور صفحه‌ای

استفاده شود. در صورتی که اواپراتور از چندین محل سوراخ شده و یا فرسودگی آن زیاد است باید آن را تعویض کرد. شکل ۲-۵۷ یک نمونه چسب اپوکسی و اسپری نشت‌گیر را نشان می‌دهد.

۱-۱۶-۲- برطرف کردن نشت اواپراتور: برای رفع نشت اواپراتورهای آلومینیمی می‌توان از : لحیم آلومینیم، جوش آلومینیم و یا چسب‌های اپوکسی^۱ استفاده کرد. برای اواپراتورهایی که از لوله‌های مسی ساخته شده‌اند باید از نقره‌جوش

شکل ۲-۵۷- چسب اپوکسی و اسپری نشت‌گیر

۱- چسب‌های اپوکسی، مانند چسب دوقلو از دو عدد تیوب تشکیل شده است که باید آن‌ها را به‌طور مساوی با هم مخلوط کرد و پس از خارج نمودن گاز از درون سیستم آن را به محل نشت مالید. این چسب در حالت عادی پس از یک ساعت خشک می‌شود و در صورتی که از حرارت ملایم برای خشک کردن استفاده شود (مثل مشعل یا سشوار) فرآیند خشک شدن چسب در کمتر از ده دقیقه صورت می‌گیرد.

۱۶-۲- دستور کار شماره‌ی ۱۲: آزمایش نشت

اوپراتور

ابزار و وسایل مورد نیاز: کپسول گاز ازت به همراه رگولاتور مربوط، مانیفولد سرویس، دستگاه جوش اکسی استیلن با مشعل جوشکاری، سیم جوش نقره، روان‌ساز نقره، محلول کف صابون، لوله‌ی مسی نمره‌ی ۶ به طول ۲۰cm که یک طرف آن کور شده باشد، لوله مسی نمره‌ی ۶ به طول ۲۰cm که یک طرف آن مغزی $\frac{1}{4}$ اینچ (6mm) متصل شده باشد، انبردست و لوله‌بر مسی.

مراحل انجام کار

- ۱- مشعل را روشن کنید و دو تکه لوله‌های مسی را به لوله‌های ورودی و خروجی اوپراتور جوش نقره دهید.^۱
- ۲- شیلنگ وسط مانیفولد را به رگولاتور ازت و شیلنگ قرمز را به اوپراتور وصل کنید و شیرهای مانیفولد را بیندید.

۱۷- آزمایش نشت کندانسور

کندانسور (نقطیر کننده) یکی دیگر از اجزای اصلی سیکل تبرید است که در آن گاز داغ خارج شده از لوله‌ی دهن کمپرسور، نقطیر و تبدیل به مایع می‌شود. جنس لوله‌های کندانسور معمولاً فولادی و یا مسی است که باستی تحمل فشارهای زیاد و ضربه‌های مکانیکی را داشته باشد. کندانسور در اثر ضربه و پوسیدگی ممکن است سوراخ شود که برای تعیین محل نشت یا عدم نشت باستی آن را با گاز می‌کنید.

۳- شیر خروجی رگولاتور کپسول ازت را بیندید و شیر فلکه‌ی کپسول گاز ازت را باز کنید و فشار گاز را بروی 100 psig تنظیم کنید.

۴- شیر خروجی رگولاتور و شیر قرمز مانیفولد را باز کنید تا گاز ازت وارد اوپراتور گردد.

۵- به وسیله‌ی فرچه تمام قسمت‌های اوپراتور را کف صابون بمالید. محل نشت با تولید حباب مشخص می‌گردد.

۶- در صورت عدم تولید حباب اوپراتور نشتی ندارد ولی اگر حباب مشاهده شود اوپراتور دارای نشتی است که باستی طبق روش‌های گفته شده نشت آن را برطرف کرد.

تذکر: به جای استفاده از کف صابون می‌توان کل اوپراتور را درون یک ظرف آب فرو برد و آزمایش نشت‌یابی را انجام داد.

ازت تحت فشار قرار داد و تمام قسمت‌های آن را با محلول کف صابون آزمایش کرد.

برای برطرف کردن نشت کندانسورهای فولادی از جوش برنج و برای کندانسورهای مسی از جوش نقره استفاده می‌کنند. در صورتی که سوراخ‌های لوله‌های کندانسور به علت پوسیدگی زیاد باشد باید آن را تعویض نمود.

در شکل ۲-۵۸ نمونه‌ای از کندانسور هوایی را مشاهده می‌کنید.

۱- بهتر است در حین جوش روی لوله‌ی رابط مسی اوپراتور در محل جوش پارچه خیسی قرار دهید.

(ب)

(الف)

(ج)

شکل ۲-۵۸—چند نوع کندانسور هوایی

مراحل انجام کار: طبق دستور کار شماره‌ی ۱۲ عمل

کنید با این تفاوت که در ردیف ۳ فشار گاز ازت را بر روی

ابزار و وسایل مورد نیاز: ابزار و وسایل مورد نیاز رگولاتور کپسول ازت، می‌توانید تا 20° psig تنظیم کنید.
دستور کار شماره‌ی ۱۲.

۱-۱۷-۲- دستور کار شماره‌ی ۱۳: آزمایش نشت

کندانسور

پرسش‌های فصل دوم

- ۱- اساس کار کمپرسورهای تناوبی را توضیح دهید.
- ۲- اجزای یک کمپرسور تناوبی بسته را نام ببرید.
- ۳- فرق بین کمپرسورهای نیمه‌بسته با بسته را بیان کنید.
- ۴- شیرهای سرویس بر چند نوع آنده و در چه نوع کمپرسورهایی به کار برده می‌شوند؟
- ۵- اگر مقدار روغن موجود در کمپرسور از حد لازم بیشتر یا کمتر شود چه مشکلاتی را به دنبال خواهد داشت؟
- ۶- الف) در چه موقعی سلکتور مولتی‌متر را بر روی رنج $K \times 10^1$ اهم قرار می‌دهند؟
ب) در چه موقعی سلکتور مولتی‌متر را بر روی رنج $R \times 1$ اهم قرار می‌دهند؟
- ۷- موارد استفاده از مانیفولد سرویس را بنویسید و ذکر کنید که شیلنگ‌های قرمز، زرد و آبی بایستی به کجا متصل شوند؟
- ۸- نحوه تشخیص پایانه‌های (ترمینال‌های) سیم پیچ یک کمپرسور بسته توسط اهم‌متر را بیان کنید.
- ۹- خازن‌ها چند نوع آنده؟ آن‌ها را نام ببرید.
- ۱۰- چرا بر روی اغلب کمپرسورها جریان نامی آن‌ها درج نمی‌شود و فقط جریان راه‌اندازی آن‌ها نوشته می‌شود؟
- ۱۱- اگر گاز درون لوله‌ی مویی ترموموستات خارج گردد و یا این که حرکت نکند (به علت له شدن) ترموموستات چه ایرادی پیدا می‌کند؟
- ۱۲- وظایف تایمر دیفراست و ترمودیسک را بنویسید.
- ۱۳- هیتر دیفراست سیکل تبریدی دائمًاً توسط ترمودیسک از مدار خارج می‌گردد. دلایل این امر چیست؟
- ۱۴- چرا ترموموستات باید دارای دامنه‌ی کار (دیفرانسیل کلید) باشد؟
- ۱۵- معایب و محاسن هیترهای دیفراست با بدنه‌ی فلزی و بدنه‌ی شیشه‌ای را بنویسید.
- ۱۶- اورلود چیست؟
- ۱۷- چرا اغلب کندانسورهای دستگاه‌های تبرید را از لوله‌های فولادی می‌سازند؟
- ۱۸- چرا باید اورلود به بدنه‌ی کمپرسور چسبیده باشد؟
- ۱۹- آیا فشار تست کندانسور و اوپرатор به یک اندازه است؟ چرا؟

تذکر: پرسش‌ها و پاسخ‌های آن را در دفتر گزارش کار بنویسید و جهت بررسی به هنر آموز کارگاه تحويل دهید.

شیخ بهائی

«جبل العامل» دیروز، لبنان امروز، از سرزمین‌های معروف شیعه است که بزرگ عالمان، بزرگ مجاهدانی سترگ، از آن دیار برخاسته‌اند. «علبک»، یکی از کهن‌ترین شهرهای سرزمین لبنان است و «جبع» روستایی کوچک، که به عنل ظهرور مردانی بزرگ در آن، شهرت فراوان دارد.

قهرمان عالم شیعه، در این روستا پای به جهان گذاشت، زمان تولد او سوم ماه ذیحجه؛ سال نهصد و پنجاه و سه هجری بود.

پدرش به‌حاطر علاقه فراوانی که به پیامبر خدا داشت نام او را محمد گذاشت. محمد در سن هفت سالگی همراه پدر از جبل عامل، راهی ایران شد، و به شهر قزوین که آن روزها، یکی از پایگاه‌های اصلی شیعه و مرکز حکومت شاه طهماسب صفوی بود، وارد گردید.

محمد از کودکی کار تحصیل و یادگیری علوم گوناگون را جدی گرفت و عاشقانه در پی فراغیری دین و دانش و هنر رفت. زندگی در خانه پدری دانشمند، معاشرت با عالمان و دانشوران زمان، تلاش و کوشش، محبت و علاقه فراوان به امامان معصوم (ع) و خاندان پیامبر (ص)، زمینه مساعدی را برای پیشرفت وی آماده کرده بود. او علاوه بر یادگیری دانش‌های معمول و مرسوم زمان، در کسب علوم سری و غریبه هم کوشاند و همین تلاش‌ها و اخلاص‌ها

سراجام از او عالمی بزرگ و فقیهی فرزانه ساخت که به «شیخ بهاء الدین» معروف شد.

شیخ بهاء الدین که اینک در سنین ازدواج بود، بجهت ازدواج را به تأخیر نینداخت؛ او در انتخاب همسر دقت فراوان نشان داد. برخلاف بسیاری از جوانان که در انتخاب همسر دقت لازم ندارند و تنها به زیبایی دختر و ثروت پدر، و یا دارا بودن مدارج بالای تحصیلی دل خوش می‌کنند، شیخ بهاء الدین به پیشنهاد پدرش با یک خانواده کاملاً مذهبی وصلت کرد و با یک دختر بسیار دانشور و پارسا و متعهد که با وظایف دینی به خوبی آشنا و در راه آن بسیار کوشای بود، ازدواج کرد.

همسر شیخ بهاء الدین، دختر عالم بزرگوار شیخ زین الدین علی منشار عاملی بود، همان عالم بزرگواری که هجرت به ایران با درخواست او انجام شد و هنگام ورود به قزوین، شیخ بهاء الدین و خانواده‌اش در خانه‌وی مسکن گزیدند.

شیخ بدون تردید به سه زبان مهم و رایج عصر خویش، مسلط بوده و عربی و فارسی و ترکی را به خوبی می‌فهمیده و بدان گفتگو می‌کرده و در مورد عربی و فارسی آثار فراوان دارد. در زمینه زبان ترکی، سفرهای طولانی او در مناطق تحت نفوذ دولت عثمانی – این موضوع را ثابت می‌کند، به علاوه شعرهایی به زبان ترکی در «کشکول» آورده است که این مهارت وی را آشکار می‌سازد.

شیخ بهایی و ریاضیات

ریاضی یکی از رشته‌های مهم علوم و اطلاعات بشری است و شامل حساب ساده و استدلالی، هندسه و جبر می‌شود. داشن ریاضی همیشه در زندگی بشر کاربرد فراوان داشته است.

شیخ بهایی از کودکی این داشن را آموخت و خود به تألیف کتاب‌هایی در این زمینه پرداخت.

در اینجا با نام پنج کتاب ریاضی وی آشنا می‌شویم:

۱- خلاصه الحساب	۲- بحر الحساب	۳- جبر و مقابله	۴- حاشیه برخلاصه الحساب	۵- رساله‌ی حساب فارسی

خدمات شیخ بهاء الدین عاملی را نسبت به امت بزرگ اسلامی در سه بخش مهم می‌توان خلاصه کرد:

۱- خدمات فرهنگی.

۲- خدمات سیاسی.

۳- خدمات اجتماعی.

خدمات فرهنگی

در بخش فرهنگی، شیخ با تربیت و پرورش گروهی از دانشواران متعهد گام‌هایی بلند برداشت و اندیشه‌های اسلامی را در سراسر جهان گسترش داد.

نگارش حدود صد کتاب و رساله در علوم مختلف اسلامی، انسانی، پایه، ادبیات و غیره گام دیگری بود که این عالم جهانگرد و زاہد سیاستمدار برداشت.

شیخ بهایی علاوه بر آگاهی از علوم اسلامی، ریاضیدان و طبیب نیز بود. وی دیوار صحن مرتضوی «امام علی(ع)» را طوری ساخته بود که در تمام فصول وقت ظهر و زمان نماز را مشخص می‌کرد. تعیین قبله مسجد امام اصفهان، تقسیم آب زاینده رود اصفهان به قراء (روستاهای) و محلات مختلف، منارجنبان اصفهان، ساختمان گلخن

حمام در اصفهان معروف به حمام شیخ بهایی که با یک شمع (شعله کوچک) آب را گرم می‌کرد. همگی از کارهای وی می‌باشد.

شیخ بهایی در حمایت از فعالیت‌های فرهنگی کوشید. از جمله برخی از کتاب‌هایی که شیخ به کتابخانه امام رضا (ع) در مشهد اهداء کرده به نام «اعلام الدین دیلمی» خط شیخ بهایی را به یادگار دارد.

شیخ در داستان نویسی، معماری، شعر، خوشنویسی، و برخی دیگر از هنرها مهارت داشت. او شعر و شاعری را به دو زبان عربی و فارسی دنبال می‌کرد و متنوی‌های اخلاقی و عرفانی «نان و پنیر»، «نان و حلوا» و «شیر و شکر» را پدید آورد.

هنر معماری شیخ یادگارهای زیادی دارد که در تاریخ اصفهان و ایران، بلکه جهان، پرآوازه است. حمام معروف شیخ بهایی، کاریز (قنات) نجف آباد اصفهان، قنات زرین کمر، تعیین سمت قبله مسجد امام اصفهان، تقسیم آب زاینده رود و ده‌ها کار دیگر، آوازه هنری شیخ را در جهان گسترش داده است.

قصه‌ای از وحدت بین علماء:

نویسنده کتاب پر ارزش «روضات الجنات» در شرح حال میرداماد نوشته است: روزی شاه عباس، معروف به کبیر همراه با اردوانی مخصوص خود به برخی نواحی اطراف شهر می‌رفت. دو عالم بزرگوار، میرداماد و شیخ بهایی نیز همراه اردو بودند. شاه به این دو دانشور آزاده توجه خاص داشت و آنان را به عنوان مشاوران عالی رتبه سیاسی – مذهبی در سفرها به همراه می‌برد. میرداماد قدری تنومند و قوی هیکل بود ولی شیخ بهایی لاغر و سبک وزن. شاه عباس خواست روابط قلبی این دو را بیازماید.

در آغاز نزد میرداماد آمد. میرداماد عقب اردو قرار داشت. علام خستگی و رنج و زحمت در چهره‌اش پیدا بود. شاه رو به میرداماد کرده، گفت:

سید بزرگوار! ملاحظه بفرمایید. این شیخ (شیخ بهایی) چگونه با اسب بازی می‌کند و با وقار و آرامش راه نمی‌رود. از حضرت عالی یاد نمی‌گیرد که چگونه با ممتاز و ادب و احترام حرکت می‌کنید. میرداماد، درنگی کرد و سپس در پاسخ گفت: «خیر، مسأله این نیست. اسب شیخ بهاء الدین از شور و شوق این که شخصی مثل این عالم بزرگوار بر رویش سوار شده، چنین به تکاپو افتاده است». شاه که انتظار این گونه جواب را نداشت، اندک اندک،

حرکت را تند کرده تا در کنار شیخ بهایی قرار گرفت؛ سر صحبت را باز کرد و گفت: «جناب شیخ توجه دارید، این هیکل بزرگ میرداماد، چه بلایی بر سر حیوان بیچاره آورده، عالم باید همانند حضرت عالی اهل ریاضت و کم خرج و سبک وزن باشد.» شیخ بهایی در پاسخ گفت: «نه، موضوع چیز دیگری است که لازم است شاه بدان توجه داشته باشد. خستگی اسب سید بزرگوار (میرداماد) به خاطر این است که کسی بر آن سوار شده که کوههای استوار هم از حمل علم و ایمان و اندیشه‌ی گران وی ناتوان اند.»

شاه عباس وقتی این احترام متقابل و روابط صمیمانه را بین دو عالم معروف زمان خویش دید از اسب بیاده شد و سجده شکر به جای آورد و جبین بر خاک سود و خدا را بر نعمت بزرگ وحدت عالман و اندیشمندان امت سپاس‌گزاری کرد.

در تاریخ ۱۲ شوال ۱۰۳۰ یا ۱۰۳۱ هجری قمری روح پاک فقیه فرزانه و زاهد سیاستمدار، به جهان دیگر شتافت. شاگرد بزرگوارش، «ملا محمد تقی مجلسی» بروی نماز گزارد و بیش از پنجاه هزار نفر از مردم با ایمان اصفهان و حومه در نماز بروی شرکت کردند. پس از رحلت، جنازه‌اش را به مشهد مقدس بردند و در خانه قدیمی خودش که نزدیک حرم مقدس حضرت امام رضا علیه السلام بود دفن کردند.

هم‌اکنون قبر این عالم بزرگ بین مسجد گوهرشاد و صحن آزادی و صحن امام خمینی (ره) در یکی از رواق‌های حرم قدس امام هشتم، زیارتگاه زائران مشتاق و پاکدلی است که از سراسر جهان اسلام به مشهد مقدس می‌آیند و سر بر آستان قدس رضوی می‌سایند.